

Lieve - vrouwenbedstro

Plattelandskomedie in drie bedrijven

door

D.J. EGGENGOOR

TONEELUITGEVERIJ VINK B.V.

(Grimas Theatergrime verkoop)

Tel: 072 - 5 11 24 07

E-mail: info@toneeluitgeverijvink.nl

Website: www.toneeluitgeverijvink.nl

VOORWAARDEN

Alle amateurverenigingen die het stuk: **LIEVE-VROUWENBEDSTRO** gaan opvoeren, dienen in alle programmaboekjes, posters, advertenties en eventuele andere publicaties de volledige naam van de oorspronkelijke auteur: **D.J. EGGENGOOR** te vermelden.

De naam van de auteur moet verschijnen op een aparte regel, waar geen andere naam wordt genoemd.

Direct daarop volgend de titel van het stuk.

De naam van de auteur mag niet minder groot zijn dan 50% van de lettergrootte van de titel.

U dient tevens te vermelden dat u deze opvoering mag geven met speciale toestemming van het I.B.V.A. Holland bv te Alkmaar.

Copyright: © Anco Entertainment bv - Toneeluitgeverij Vink bv

Internet: www.toneeluitgeverijvink.nl

E-mail: info@toneeluitgeverijvink.nl

Niets uit deze uitgave mag verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie, verfilming, video opname, internet vertoning (youtube e.d.) of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van I.B.V.A. HOLLAND bv te Alkmaar, welk bureau in deze namens de Uitgever optreedt.

Het is niet toegestaan de tekst te wijzigen en/of te bewerken zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van I.B.V.A. HOLLAND bv te Alkmaar, welk bureau in deze namens de Uitgever optreedt.

Vergunning tot opvoering van dit toneelwerk moet worden aangevraagd bij het Auteursrechtenbureau **I.B.V.A. HOLLAND bv**

Postbus 363

1800 AJ Alkmaar

Telefoon 072 - 5112135

Website: www.ibva.nl

Email: info@ibva.nl

ING bank: 81356 – IBAN: NL08INGB0000081356 BIC: INGBNL2A

Geen enkele andere instantie dan het IBVA heeft de bevoegdheid genoemde rechten van u te claimen, of te innen.

Auteursrechten betekenen het honorarium (loon!) voor de auteur van wiens werk door u gebruik wordt gemaakt!

Auteursrechten moeten betaald worden voor elke voorstelling, dus ook voor try-outs, voorstellingen in/voor zorginstellingen, scholen e.d.

Vergunning tot opvoering:

1. Aankoop van minimaal **10** tekstboekjes bij de uitgever.
2. U vult het aanvraagformulier in op www.ibva.nl of u zendt de aanvraagkaart (tevens bewijs van aankoop), met uw gegevens, naar I.B.V.A. Holland. Uw aanvraag dient tenminste **drie weken voor de eerste opvoering** in bezit te zijn van I.B.V.A. Holland.
3. U krijgt daarop de nota toegestuurd. Na betaling wordt u de vereiste vergunning toegestuurd.

Vergunning tot HER-opvoering(en):

1. U vult het aanvraagformulier in op www.ibva.nl of u zendt de aanvraagkaart met uw gegevens naar I.B.V.A. Holland. Uw aanvraag dient tenminste **drie weken voor de eerste opvoering** in bezit te zijn van I.B.V.A. Holland.
2. U krijgt daarop de nota toegestuurd. Na betaling wordt u de vereiste vergunning toegestuurd.

Opvoeringen zonder vergunning zijn niet toegestaan en strafbaar op grond van de Auteurswet 1912. Zij worden gerechtelijk vervolgd, terwijl de geldende rechten met 100% worden verhoogd. Het tarief wordt met 20% verhoogd voor opvoeringen waarvoor geen toestemming werd aangevraagd binnen drie weken voorafgaand aan de voorstelling.

Het is verboden gebruik te maken van gekregen, geleende, gehuurde of van anderen dan de uitgever gekochte tekstboekjes.

**Rechten BELGIË: Toneelfonds JANSSENS, afd. Auteursrechten,
Te Boelaerlei 107 - 2140 Bght ANTWERPEN Telefoon (03)3.66.44.00.
Geen enkele andere instantie heeft de bevoegdheid genoemde rechten van u te claimen, of te innen.**

BESCHRIJVING VAN HET INTERIEUR.

Het spel speelt zich af op de eenzaam gelegen boerderij van broer en zuster Rauw.

Een kijkje in het interieur van de boerenkeuken maakt de toeschouwer duidelijk, dat hier sinds tientallen jaren niets is veranderd.

In het midden een ronde boerentafel met een ietwat verschoten tafelzeil. Op een theelichtje staat een blikken koffiepote te pruttelen. Daar omheen een drietal kommen en een suikerpot.

Aan het plafond een ouderwets model lamp.

Rond de tafel een drietal stoelen met b.v. biezen zittingen.

Links een deur, welke leidt naar de deel en naar buiten. Rechts een deur, welke leidt naar de keuken en de slaapkamers.

Tegen de linkerwand staat een gesloten kastje waarin de levensmiddelen en het linnengoed worden bewaard. Aan de wand hangt een ouderwetse spiegel met daaronder een karnbakje. Aan een spijker hangt een scheurkalender. Op de kast een drietal kommen en een aantal ouderwetse trommels en bussen.

Tegen de rechterwand hangt een portret van de koninklijke familie ten tijde van de regering van koningin Wilhelmina. Hier omheen gegroepeerd hangen een aantal bruin verweerde familieportretten.

Boven de beide deuren hangen een paar ouderwetse schilderijen.

Tegen de achterste wand evt. een schoorsteen met een kachel ervoor. Op de schoorsteenmantel een klokstel en enkele blauwe borden.

Nodig is dit echter niet. Er kan ook worden volstaan met een tafeltje waarop een petroleumstel staat.

Op de grond staat een poezen-mand. Verder staat op een tafeltje nog een ouderwets model radio.

Tevens in de achterwand een raam met ouderwetse vitrages en overgordijnen. In de vensterbank staan een paar stakige, uitgebloeide geraniums.

Aan beide zijden van het raam hangt een groot portret van een boerenvrouw en een boerenman in ouderwetse kledij.

Onder de portretten staat een rieten stoel.

Verder aan de wand - indien daar nog ruimte voor is - een ouderwetse klok en een koffiemolen.

Het geeft een bijzonder fraai effect indien van het raam een beddestee wordt gemaakt. Dit kan eenvoudig geschieden door het kruis uit het

ram te halen. Voor het raam worden dan gordijnen van boerenbont gehangen, welke met een balletjesfranje zijn afgezet. Onder de beddestee wordt een krukje of een stoel gezet zodat men gemakkelijk in en uit de beddestee kan stappen.

Evertjan Rauw gaat in het tweede bedrijf een dutje doen. Hij kan in dat geval naar de slaapkamer gaan. Maar indien er een beddestee aanwezig is, geeft het natuurlijk een bijzonder fraai effect, indien hij de beddestee induikt. Eventuele wijzigingen en aanvullingen van het decor laat ik graag aan de regisseur en de spelers over.

Assen, voorjaar 1979.

Dit spel is opgedragen aan de Toneelgroep van de Drentse Vereniging "Harm Smeenge" te Deventer, als dank voor de bewonderenswaardige wijze waarop zij de figuren uit mijn toneelstukken onder de bezielende leiding van hun regisseur, tot leven weten te brengen.

D.J. Eggengoor.

ROLVERDELING:

HILLEGIEN RAUW ..... 50 jaar

EVERTJAN RAUW - haar broer ..... 45 jaar

GERRIT EIGENHEIMER - een buurman ..... 50 jaar

BINTJE EIGENHEIMER-DORÉÉ - zijn vrouw ... 45 jaar

MARGJE EIGENHEIMER - de zuster van Gerrit en tevens de
verloofde van Evertjan ..... 40 jaar

BELLA DEGELAAR - een onderwijzeresje ..... 25 jaar

FRITS BANTING - de verloofde van Bella ..... 25 jaar

FREDDIE BLITS - een mode-ontwerper ..... 40 jaar

MONA LESTER - een schoonheidsspecialiste ... 30 jaar

BAREND WEZEL - een zwerver ..... 50 jaar

STEM van Klaas Kop en Kont

EERSTE BEDRIJF

(Het eerste bedrijf speelt zich af op een bitter koude zondagavond in januari, zo tegen acht uur. De radio staat aan en brengt koorzang of een volksliedje ten gehore. Hillegien zit aan tafel te lezen in een streekkrantje. Zij is brildragend en heeft het haar strak naar achteren gekamd in een knoedeltje. Ze is gekleed in een zwarte japon met daar over een donker gebloemd schort. Naast haar op tafel ligt een geopende brief. Achter, de spiegelrand zijn een drietal nieuwjaarskaarten gestoken. Als het zingen op de radio stopt, horen we de stem van de omroeper(ster)):

STEM: Dames en heren, u hebt geluisterd naar ons zondagavondprogramma "Een muzikale groet". Volgende week om half acht zijn we er weer. Wij wensen u verder nog een plezierige zondagavond.

HILLEGIEN: Zo, dat was dat. *(ze vouwt de krant op en zet de radio af, dan buigt ze zich even over de poezenmand)* En hoe is het dan met Suzen-Peter? Jaja, jij hebt het toch maar fijn voor elkaar, hè? Een lekker warm plaatsje bij de kachel. 't Is buiten ook een weer... je zou er geen hond uitjagen. Hoor toch eens hoe de wind tekeer gaat. Zo'n strenge winter hebben we sinds vele jaren niet meer gehad. *(gaat weer aan tafel zitten - peinzend)* Ik hoop maar dat onze Evertjan gauw thuis is. *(ze pakt de brieven begint die te lezen - in het achterhuis klinkt enig gestommel)*

EVERTJAN *(op - hij is gekleed in een, donker kostuum, duffelse jas - verder een pet, oorwarmers, een dikke das en handschoenen)*: Foei, foei, wat een weer. De hele polderweg is spiegelglad! Momenteel jachtsneeuwt het. D'r liggen hele duinen op de weg, ik kon niet eens fietsen.

HILLEGIEN: Waarom reed je dan niet mee met Gerrit en Bintje in de auto? Je weet toch dat ze hier vanavond op nieuwjaarsvisite komen. Jouw fiets hadden we later wel op kunnen halen bij de kerk.

EVERTJAN *(die zich door z'n zuster een beetje op de kop laat zitten)*: Ik heb er niet zo gauw bij stilgestaan.

HILLEGIEN *(bits)*: Waar sta jij nu wel bij stil. Maar trek in ieder geval vlug die jas uit. Dan zal ik je een kop hete koffie inschenken, daar knap je van op. *(schenkt in)*

EVERTJAN *(doet jas uit en legt die in beddestee of in slaapkamer - gaat daarna aan tafel zitten)*

HILLEGIEN *(zet kop koffie voor hem neer)*: Alsjeblieft. Ik heb d'r een

paar kamillen door gedaan, dat houdt de dokter buiten de deur zei onze opoe altijd.

EVERTJAN: Dankjewel! (*drinkt genietend*)

HILLEGIEEN: Was er nog nieuws bij de Eigenheimers?

EVERTJAN: Nee, alles was als vanouds. Na de thee zijn Margje en ik even naar het kanaal gekuierd, want daar waren ze aan het schaatsen. Ik heb er een boterham meegegeten en toen ben ik alleen naar de avond-kerk geweest. Ik ben net nog even bij Dora wezen kijken. 't Zal vanavond wel gebeuren want het eerste vruchtwater was er al.

HILLEGIEEN: Ik heb vanmiddag ook al een paar keer naar d'r omgezien. Dora lag er mooi rustig bij.

EVERTJAN: Dora veertien is een verstandige koe en ze heeft bovendien al verscheidene keren met dit bijltje gehakt. Ik hoop dat het een vaars-kalf wordt, want Dora is onze enige stamboekkoe en bovendien is ze gedekt door Pietjes-Adema, de stamboekstier van KossenJantien, de heerschapsweduwe.

HILLEGIEEN: Juist daarom begreep ik niet hoe jij vanmiddag toch naar Margje durfde te gaan. (*misprijzend*) Een echte boer zou nooit z'n huis en z'n hof achter laten als hij een nieuw-melkende koe op stal had staan, Evertjan.

EVERTJAN (*nijdig*): De zondagmiddag en de zaterdag-avond zijn de enigste keren dat ik naar Margje ga. Ik hoop niet dat je me ook dat nog wilt ontnemen. Ik heb toch al zo weinig.

HILLEGIEEN (*boos*): Schaam je om zo te praten. Geen mens heeft het zo goed als jij, goed voer en een warme stal, wat wil je eigenlijk nog meer.

EVERTJAN (*staat op*): Dat begrijp jij toch niet. Jij bent nooit verliefd geweest en jij hebt nooit van iemand gehouden zoals ik van Margje hou. Een vaatje zuur bier, dat ben je en anders niks.

HILLEGIEEN (*spottend*): Ach wat, liefde!! Je denkt toch zeker niet dat het ooit nog wat wordt tussen Margje en jou omdat ze je een keer in een baldadige bui het hemd uit de broek heeft getrokken, is het wel?

EVERTJAN (*woedend*): Margje houdt van me. Dat weet ik zeker. Bijna 25 jaar zijn we verloofd, 25 lange jaren en terwijl de kameraden uit m'n jeugd hun zilveren bruiloft gaan vieren zouden Margje en ik een feest kunnen geven ter gelegenheid van onze zilveren verloving, als het niet zo'n schande was. Want dat het nooit tot een huwelijk kwam is jouw schuld. Jij hebt ons tegengehouden en jij hebt er steeds weer een stokje voorgestoken, Hillegien!

HILLEGIEEN (*fel*): Zwijg! Je weet niet wat je zegt.

EVERTJAN: Ik weet heel goed wat ik zeg. Altijd heb jij de baas over me

gespeeld. Wat heb ik aan m'n leven gehad? Niets... helemaal niets! Tot m'n vijfendertigste jaar zei je altijd tegen me: Och Evertjan, geniet nog maar fijn van je jeugd, je bent nog veel te jong om te trouwen. En toen ik eenmaal zesendertig was, vond je me te oud om nog aan het huwelijk te beginnen.

HILLEGIEEN (*legt hand op zijn arm*): Ach Evertjan, je weet toch dat ik altijd het goede met je voor heb! Ga nu maar eens even rustig zitten en drink je koffie uit.

EVERTJAN (*gaat zitten - nukkig*): Een eigen gezin stichten, dat lijkt me zoiets moois! (*dromerig*) Ik zie Margje en mij al zitten in ons bankstel, terwijl we naar onze nieuwe kleurentelevisie kijken. Onze kinderen liggen op bed en Margje staat op en gaat koffie zetten in d'r nieuwe koffiezetapparaat. Net als bij Gerrit en Bintje. Sinds ze daar de grond verkocht hebben, kopen ze alles wat ze hebben willen. Om de twee jaar een nieuwe auto en...

HILLEGIEEN (*fel*): Hou je mond toch Evertjan, je kletst uit je nek. Gerrit en Bintje zijn wereldse mensen. En Bintje is een pronkepink. Die verdoet het geld liever aan mooie jurkjes en strikjes en kwikjes.

EVERTJAN: Maar de wereld is veranderd, Hillegien. Wij leven hier op onze boerderij "De drie Priesterakkers" nog precies zoals va en moe dat ook deden. De vooruitgang...

HILLEGIEEN: Ach wat, vooruitgang! Jouw vooruitgang lap ik aan m'n achteruitgang. En jij bent ontaard. Als ik er niet was dan zou jij misschien wel degene zijn die verspilt wat geslachten lang bijeen is vergaard. D'r is er altijd wel zo één in elke familie.

EVERTJAN: En jij denkt dat je alles zo goed weet, hè, jij met je vervloekte gierigheid. Wat dat betreft aard je precies naar ons vader. En wat heeft hij eraan gehad? Heeft hij het soms mee kunnen nemen in de kist? (*slaat met vuist op tafel*) Ik zeg je één ding Hillegien, het geld is er voor de mensen en niet omgekeerd.

HILLEGIEEN (*fel*): Zwijg! Hoe durf je zo over ons vader te praten, zaliger nagedachtenis. Je zou me liever dankbaar moeten zijn omdat ik de boel bij elkaar heb gehouden en ervoor zorg dat hier het geld niet over de balk wordt gesmeten. Aan mijn zuinigheid en spaarzaamheid is het te danken dat we vorig jaar "De drie Priesterakkers" nog hebben kunnen uitbreiden met die twee bunder, die we van de freules op Huis ter Weere hebben gekocht. En toen we bij de notaris waren kon ik het geld in klink-klare munt voor hem op tafel uittellen.

EVERTJAN (*nukkig*): Maar je vergeet dat ik de grond moet bewerken. Ik zou ook wel eens een keer niks willen doen, een middagje met Margje gaan fietsen of eens lekker uitslapen. Maar 't is hier altijd werken en ploeteren. Jij probeert twee ruggen uit een mens te halen.

HILLEGDIEN (*ernstig*): Leegloperij en luiheid kan ik niet uitstaan, Evertjan. En hard werken doe ik werktuigelijk omdat ik nu eenmaal een boerendochter ben. Mij is van jongs af aan ingeprent dat verwaarlozing een zonde is welke met armoede en schande gestraft wordt.

EVERTJAN: Maar de lui in de steden dan? Die werken vijf dagen en ze beuren goed geld. Ze gaan met vakantie en ze kunnen alles kopen wat ze maar willen hebben.

HILLEGDIEN: Dergelijke stadse fratsen zijn voor ons niet weggelegd, broer. En oud-dominee heeft ons altijd voorgehouden dat een boer en ook een boerin alleen in levenslang zwoegen en zweeten het koninkrijk Gods beërven kan. (*legt vertrouwelijk haar hand op zijn arm*) We hebben het toch zo goed samen. 't Is zo lekker rustig op ons achteraffe boerderijtje. De hele dag werken in Gods vrije natuur, wat wil een zinnig mens nog meer? En over een paar jaar kom je op een leeftijd dat de kietel en het vrijplezier ook uit jouw bloed zijn verdwenen. En dan zeg je tegen jezelf, tja... ons Hillegdien heeft toch gelijk gehad.

EVERTJAN: Maar Margje zegt...

HILLEGDIEN: Laat die toch kletsen. Margje kan soms praten als een metworst waar het vet is uitgelopen. Bovendien is Margje maar aangetrouwd en je weet wat ons Vader altijd zei: aangetrouwd is aangescheten!

EVERTJAN: En Bintje, de vrouw van Gerrit, zegt ook dat het hoog tijd wordt dat Margje en ik gaan trouwen.

HILLEGDIEN (*geschrokken*): Hoog tijd?? Grote gerregien, je hebt toch geen gekke dingen gedaan, Evertjan?

EVERTJAN (*onnozel*): Gekke dingen? Hoe bedoel je dat?

HILLEGDIEN: Margje is toch niet van jou in verwach... Ik bedoel, ze krijgt toch geen kind, is 't wel?

EVERTJAN: Welnee, natuurlijk niet!!

HILLEGDIEN (*opgelucht*): Ik dacht ook al, zo'n droge koe als Margje! Het arme schaap zou d'r bij verhongeren.

EVERTJAN (*peinzend*): Als ze hier straks zijn, zal Bintje d'r vast en zeker over beginnen.

HILLEGDIEN (*minachtend*): Bintje is een vlerk van een mens. Maar ik ben heel goed tegen haar opgewassen.

EVERTJAN (*zeurend*): Maar in de stad...

HILLEGDIEN (*kort*): Ach, schei uit met dat gemakker. Die lui in de stad hebben over het algemeen geen nagel om 't gat te krabben. Een stelletje kale jakhalzen zijn het, anders niks. Dacht je nu werkelijk dat het in de grote stad allemaal halleluja was? (*zet nijdig de bril steviger*

op haar neus en pakt het streekkrantje) Hier, dit heb ik net gelezen. 't Is een rechtbankverslag. Luister maar! *(leest voor)* De heer B. verklaarde dat hij zeer onlangs in een woud nabij een landelijk gelegen herstellingsoord, een aldaar fietsende verpleegster aan zijn driften heeft onderworpen. Het was echter niet van hem uitgegaan. Ze was afgestapt en had hem erom gevraagd. Ze zei: ik verlang er zo naar. En ging in het gras liggen. Waarop de heer B. toetastte. Zulke vuiligheid komt bij ons op het dorp niet voor!

EVERTJAN *(nors)*: Jammer genoeg niet!

HILLEGIEEN: Ik merk wel dat er vanavond met jou geen goed garen te spinnen is. Maar laten we op deze gezellige zondagavond nou niet gaan bekvechten. Wacht maar eens even, dan zal ik je een stukje voorlezen uit de pampieren nieuwjaarsbrief die ik van onze nicht Dirkje uit Wanneperveen heb gekregen.

EVERTJAN: 't Interesseert me anders geen klap. Het is een naar eindje mens, die nicht Dirkje van ons. Ze heeft altijd wat op me aan te merken.

HILLEGIEEN *(kwaad)*: Hou nu je broodmolen maar dicht. Ik weet niet wat je vanavond bezielt. Niks deugt er en niks is t'er goed. Luister nu maar wat nicht Dirkje ons te zeggen heeft. *(haalt brief uit envelope, leest voor op gedragen toon)* Als wij zo de jaren langs ons henen zien glijden, geliefde nicht Hillegien, dan voelen wij ons steeds ouder worden. Weet je nog wel geliefde nicht, hoe wij vroeger samen speelden met de polsmofjes aan? Waar is de tijd gebleven, zeg ik met Vader Cats. Maar geliefde nicht, wat mogen wij nog tevreden wezen en... *(scherp)* Luister je wel, Evertjan?

EVERTJAN *(dommelig)*: Ja... jazeker! Nicht Dirkje uit Wanneperveen schrijft inderdaad hele mooie pampieren brieven.

HILLEGIEEN *(leest door)*: Wat mogen wij nog tevreden wezen en wat leven wij nog rustig in ons Nederland als je hoort van al dat spektakel voor de televisie, van IJzeren Gordijnen, van atoombommen en van... *(op de deel valt kletterend een emmer op de cementen vloer)*

BEIDEN *(springen van schrik een halve meter van de grond - de stoelen vallen om)*

HILLEGIEEN: Grote gerregien, wat was dat?

EVERTJAN *(stotterend en lijkbleek)*: Mmmissschien... misschien was het Dora!!

HILLEGIEEN *(snauwerig)*: Doe niet zo stom, Evertjan. Dat was Dora beslist niet! Iemand schopte een emmer omver.

EVERTJAN: Dan... dan moeten het Gerrit en Bintje zijn.

HILLEGIEEN: Dat kan ook niet, dan hadden we immers een auto moeten horen. *(ferm)* Het zal wel een inbreker zijn. Vooruit Evertjan,

pak het jachtgeweer.

EVERTJAN (*stotterend*): Het... het jachtgeweer? Wat... wat wou je daar dan mee?

HILLEGDIEN: Ik zal die inbreker zo'n schot hagel in het achterwerk jagen, dat hij er de eerste weken niet meer op zitten kan. Nou, komt er nog wat van?

EVERTJAN: Jaja, ik ben al bezig! (*klimt op een stoel en pakt het jachtgeweer dat aan de muur hangt - dan horen we opnieuw het geluid van een emmer - beiden blijven stokstijf staan*)

HILLEGDIEN: Hoor je dat? Hij is nog steeds in het achterhuis aan 't rondstruinen. Maar ik zal zorgen dat hij van een kouwe kermis thuiskomt. (*neemt het geweer van Evertjan over*)

EVERTJAN (*klimt van de stoel af - huilerig*): Ik heb altijd wel gedacht dat het met ons beiden nog eens verkeerd zou aflopen. We vragen er immers om, zo afgelegen en verlaten als wij hier wonen. Het gaat ons net zo als die twee bejaarde broers op het Kampereiland die ze beroofd hebben of die weduwna die vermoord is in Bargercompascuum.

HILLEGDIEN (*snauwerig*): Ach schei toch uit te janken Evertjan. Ben jij nou een vent? Je lijkt verdorie wel een oud wijf. (*controleert het geweer*) Kerels zijn ook allemaal gelijk. Ze hebben een mond, zo groot als een boerenwagen, maar het hart is zo klein als een snerterwt.

EVERTJAN: O, maar ik durf best hoor. Wacht maar even, dan neem ik een broodmes in de klavieren. (*haalt een broodmes uit de tafellade en houdt dit "heldhaftig". vast*)

HILLEGDIEN: Schiet op, Evertjan, en geef me rugdekking. En sta daar in vredesnaam niet te kijken als een schelvis die de likdoorns steken. (*beiden lopen nu in "aanslaghouding" naar de deur terwijl Evertjan zich zoveel mogelijk schuil houdt achter de rug van Hillegdien*)

HILLEGDIEN (*fluisterend*): Rustig blijven, Evertjan. En je moet goed op mij letten!

EVERTJAN (*met uitschietende stem*): De zenuwen gieren me door de keel!

HILLEGDIEN: Hou toch je mond, lelijke neetoor! Een, twee, drie! (*rukt de deur open en houdt het geweer in aanslag*) Handen omhoog, gij vuile boef! (*tot Evertjan*) Hij geeft geen antwoord. Waarschijnlijk houdt hij zich schuil.

EVERTJAN: Misschien heeft hij je niet begrepen. Laat mij maar eens even! (*schreeuwt over Hillegdiens schouder*) Geef je over, lelijke bolsjewiek! (*het blijft doodstil - dan tot Hillegdien*) 't Kan ook zijn dat het een buitenlander is, een Duitser of zo. (*schreeuwt opnieuw*)

Hände urnhoch oder meine Swester salt du ein Hagelsjoes in dein Hinterwerk jagen, das sie kein pap meer sagen kunnen, du verdammter Schweinhund!

HILLEGDIEN (*bewonderend*): Sjonge jonge Evertjan, je spreek me daar toch wel een knap eindje over de grens. Dat had ik waarachtig niet uit de mouw geschud.

EVERTJAN (*trots en een beetje overmoedig*): Hee, sie dort! Kommen sie vielleicht das Fahrrad wieder zurückbringen, das sie in den Krieg von unseren lieben Vati geklaut haben, sie... Drecksker!!! (*tot Hillegdien*) Nou, daar zal hij niet van terug hebben. (*Dan vallen opeens met donderend geweld een aantal emmers en melkbussen om - een stem roept iets onverstaanbaars - Hillegdien legt aan en vuurt een drietal schoten af door de geopende deur*)

EVERTJAN (*werpt het mes van zich af - probeert zich te verbergen in de beddestee of indien deze niet aanwezig is - achter een stoel - dan jammerend*): Moet dit nu m'n einde zijn? Ik heb altijd iedereen het zijne gegeven en nu... Waren we hier maar niet blijven wonen. Een roofoverval heeft ons altijd als het zwaard van Damesklets boven het hoofd gehangen.

BAREND (*valt naar binnen en blijft roerloos op de grond liggen*)

HILLEGDIEN (*deinst ontzet achteruit*): Goeie genade, ik geloof dat ik hem geraakt heb.

EVERTJAN (*angstig*): Is hij... is t'ie dood?

HILLEGDIEN: Als een pier! (*port Barend met schoen tussen de ribben*)

EVERTJAN (*buigt zich over Barend heen*): Hij ademt nog wel. Volgens mij is t'ie alleen maar buiten westen. 't Zal wel van de schrik komen.

HILLEGDIEN: Kerels zijn ook zulke kasplantjes. Eén gewerschot en ze liggen al op apegapen. Toe Evertjan, pomp eens gauw een beetje water in 't wasblik. Dan kunnen we hem weer bij z'n positieven brengen.

EVERTJAN (*af*)

HILLEGDIEN (*geeft Barend met geweer een por tussen de ribben*): Vooruit lelijke vuilak, stel je maar niet zo aan. Ons hier een beetje de doodsschrik op 't lijf jagen, dat kun je. Veel soeps is het niet, dat heb ik al lang bekeken.

EVERTJAN (*op - met wasblik*): 't Water is ijskoud. (*sprenkelt Barend voorzichtig wat water in 't gezicht*)

HILLEGDIEN: Toe maar, hij is niet van suiker. Zachte heelmeesters maken stinkende wonden. (*neemt het blik van Evertjan over en plenst Barend het water in het gezicht*) Ziezo, daar wordt hij wel wakker van.

BAREND (*schiet overeind - verwilderd*): Niet schieten! Niet schieten! Ik wou jullie niet bang maken. Dat was echt m'n bedoeling niet.

HILLEGDIEN (*houdt Barend onder schot*): Zwijg! Ik ben hier degene die de vragen stelt, is dat duidelijk?

BAREND: Ja... jazeker, natuurlijk! (*maakt een bange indruk*)

HILLEGDIEN: Ga dan eerst maar eens even mooi rechtop staan, dan kunnen we je eens goed bekijken.

BAREND (*doet dit - hij ziet er haveloos uit - voddige pet, ongeschoren gezicht, vieze voddige jas, gelapte en gescheurde broek, kapotte schoenen, handschoenen met gaten, gestopte das waar hij zo nu en dan in snuift, hij klemt een kapotte tas tegen zich aan*)

HILLEGDIEN: Nou nou, veel bijzonders is het niet. En wat stink je toch? Heb je soms in de gierput gezeten?

BAREND: Ik... ik ben zo moe. Mag ik... mag ik misschien even gaan zitten?

HILLEGDIEN: Zitten kost net zoveel als staan, dus wat mij betreft! Vooruit Evertjan, sta daar niet te kijken als een krokodil op sterk water en schuif eens even een stoel bij.

EVERTJAN (*doet dit*)

BAREND (*wil gaan zitten*)

HILLEGDIEN: Neenee, eerst een ouwe krant op de zitting. (*doet dit*) Dat ouwe scharminkel zit natuurlijk helemaal onder de luizen en ander ongedierte. Ziezo, ga nu maar zitten, dan kun je ons eens vertellen wat je hier komt doen. (*zwaait met geweer*) En denk eraan, geen leugenverhaaltjes vaderman, want dan ben je nog niet jarig!

EVERTJAN: Je moet dat mannetje niet zo treiteren, Hillegdien. Hij is doodmoe, en geen mens meer. Dat ziet het kleinste kind.

HILLEGDIEN: Hou je stil, kreeftekop van 't jaar nul. Jij bent veel te week. (*geeft Barend een stootje met het geweer*) Nou... komt er nog wat van, lelijke katuil.

BAREND (*gaat zitten - telkens als Hillegdien wat te dicht met het geweer bij hem komt, schuift hij de loop voorzichtig opzij*): Ik heet Barend Wezel en ik heb m'n hele leven al gezworven. Toen ik 16 was ben ik naar zee gegaan. M'n ouders heb ik nooit gekend want die zijn heel jong gestorven. Ik ben opgevoed door een tante, maar die was me liever kwijt dan rijk. En zo heb ik eigenlijk de hele wereld rondgevaren. Ik ben in Mexico geweest en in Zuid Amerika. Ik heb de wolkenkrabbers van New York gezien en ik heb gevaren rond Kaap de Goede Hoop.

Als u het hele stuk wilt lezen dan kunt u via www.toneeluitgeverijvink.nl de tekst bestellen en toevoegen aan uw zichtzending.

Voor advies of vragen helpen wij u graag.

 info@toneeluitgeverijvink.nl

 072 5112407

“Samenspelen” is ons motto